ДЕРЖАРХІВ
Сумської області
Фонд № Р-7641
Опис № 20
Архівний № 880

Управління СБУ
по Сумській області

Фильтрационное

ДЕЛО № 11684

Гаркуша
Николай
Иванович

начато 21 сентября 1945 г
окончено 6 марта 1992 г
на 12 листах

ДЕРЖАРХІВ
Сумської області
Фонд № Р-7641
Опис № 20
Архівний № 880

витись з своїми завданнями, тримати першість у соціалістичному змаганні на весняній сівбі.

Слід відзначити, що коли б усі невичерпні резерви, які таяться в колгоспному виробництві, були повсюдно приведені в рух, коли б усі колгоспи, райони працювали, як передовики, то наша область мала б набагато кращі показники у проведенні весняної сівби. Важко уявити, яку шкоду майбутньому врожаю завдають в тих районах, де через погане використання тяглових ресурсів зятягують весняну сівбу.

В ряді місць керівники за середньо районними цифрами часто не помічають відсталих колгоспів, відсталих ділянок, організаційну роботу проводять поверхово. Шалигінський райземвідділ (зав. т. Болдирьов) перетворився у канцелярсько-бюрократичну установу, відірвану від колгоспів, що не знає їх життя, їх насущних потреб. Дуже часто колгоспи потрібують допомоги у розв'язанні термінових справ, у організації праці, в застосуванні агротехніки, але її вони не одержують від райземвідділу. Колгосп ім. Молотова, Мачулищанської сільради цього району, маючи лишок в 25 тонн жита, не зміг обміняти це зерно на овес, якого бракувало йому для посіву. В результаті артіль не виконала

—бахчових культур, помідорів, ранньої і середньої капусти та інш., яка теж не набрала потрібних темпів, повинна бути рішуче прискорена. Не можна забувати і про сівбу кормових культур, бо вони в кінцевому рахунку відограватимуть вирішальну роль у розвитку громадського тваринництва. Завершуючи сівбу проса, повсюди треба розпочинати посів гречки.

По нашій області ще лишається підняти понад 100 тисяч гектарів веснооранки під пізні культури. На оранці слід використати більше живого тягла, в тому числі і корів колгоспників.

Безперечно, обсяг робіт в артілях зараз величезний, але колгоспи Сумщини мають можливість значно швидше і сіяти, і орати, ніж досі.

Обов'язок керівних працівників районів—глибоко вивчити роботу кожної відсталої артілі, переглянути її можливості і подати потрібну допомогу. При цьому особлива увага повинна бути звернена на організацію праці, на запровадження індивідуальної відрядності, на максимальне використання живої і тяглової сили і тракторів.

Якнайшвидше і організованіше завершити весняну сівбу, закласти основи високого врожаю—найперший обов'язок колгоспного села нашої області.

Премії за кращі масові пісні

Закінчився конкурс на кращу масову і естрадну пісню для запису її на грампластинки. На конкурс було представлено біля 100 пісень. В ни присвячені вождю народів Сталіну, Червоній Армії-визволительці, новому життю і праці на визволеній землі.

Перша премія в 12 тисяч карбованців присуджена композиторові Б. Мокроусову за дві пісні „Возвращение" і „Лучше нету того счету". За текст першої з них також видана перша премія (10 тисяч карбованців) поету Л. Ошаніну. (ТАРС).

Розширення випуску товарів ширвжитку

Підприємства місцевої промисловості міста Львова починають випуск нової продукції для потреб населення. Протягом травня вони випустять на 600 тисяч карбованців товарів широкого вжитку.

Найближчим часом у Львові створиться біля 10 нових промислових артілей і 15 майстерень побутового обслуговування населення. (ТАРС).

Курортний сезон в Одесі

В Одесі відкрився курортний сезон. В будинки відпочинку і санаторії прибула перша група відпочиваючих. Відновив роботу відомий в країні Лермонтовський курорт. Відбудований один із кращих курортів на березі Чорного моря—Аркадія. Готовий до приому хворих санаторій № 3 (ТАРС).

Повернення наукових співробітників Пулковської обсерваторії

В Ленінград прибула з Ташкента остання група керівних наукових співробітників Пулковської обсерваторії на чолі з її директором І. Й. Неуйміним. В спеціальному вагоні доставлені евакуйовані на початку війни найцінніші астрономічні інструменти і наукові матеріали.

Завідуючий астро-фізичним відділом обсерваторії професор Кват, що є начальником експедиції по спостереженню наступного 9 липня сонячного затемнення, виїжджає незабаром з групою співробітників в місто Сортавала для встановлення там привезеної з Ташкента великої призматичної камери та інших інструментів.

(ТАРС).

Санітарна авіація Білорусії

З метою покращення обслуговування трудящих віддалених районів республіки Наркомздоров'я БРСР організував в Мінську і Гомелі станції медичної авіаційної допомоги по негайних викликах в Гродно, Барановичі, Мозир і інші міста республіки. На санітарних літаках для надання населенню необхідної допомоги вилітають кращі спеціалісти медицини.

(ТАРС).

Аджарські питомники для озеленення міст Радянського Союзу

Відновили свою діяльність питомники субтропічних районів Аджарії, що постачали в довоєнні роки багато міст і районів Союзу декоративними деревами і зеленню.

За останній місяць для озеленення Тбілісі, Баку, Єревані і інших міст Закавказзя звідси відправлені десятки тисяч різних деревино-декоративних чагарників, рослин, квітів.

Два вагони пальм, кипарисів, драценів, азалій і камелій послано в цьому місяці в Ленінград. Понад дві тисячі субтропічних рослин відправлено в Москву.

(ТАРС).

На розшуки нових родовищ копалин

Почався роз'їзд геолого-знімальних розшукових і розвідувальних партій Ленінградського геологічного управління. В цьому році біля 60 польових партій будуть проводити розвідування в районах Ленінградської, Псковської, Новгородської, Архангельської, Мурманської Вологодської областей, Карело-Фінської, Естонської і Латвійської РСР.

Важливішим завданням розвідувань цього року стане підготовка мінерально-сировинної бази для будівництва в Ленінграді і відбудування Новгорода і Пскова. (ТАРС).

прогуркотіли танки, усипані квітами, пройшли артилеристи.

А. Арнольдов.

Берлін. (Спец. кор. ТАРС).

По нашій Батьківщині

війні проти гітлерівської Німеччини пояснюється численною перевагою в населенні. Інші запевняють, що джерелом сили Радянського Союзу стала його величезна територія. І те і інше твердження не вірне.

Звичайно, величина території, людські резерви, матеріальні ресурси—всі ці речі мають значення для успіху у війні. Але, проте, це тільки передумови, умови перемоги, а ще не сама перемога. Основним джерелом сили нашої країни є її соціальний лад, її державні, економічні і суспільні порядки.

В жовтні 1917 року Росія стала соціалістичною країною. В Росії не стало влади поміщиків і капіталістів, а утвердилася влада трудящих. Новий соціальний лад став джерелом небаченої сили і могутності радянської держави. „Соціалістичний лад, породжений Жовтневою революцією, — говорив товариш Сталін,—дав нашому народові і нашій армії велику і непереможну силу".

Вже у Вітчизняній війні 1918—1920 р.р. радянський лад виявив найбільшу життєвість. Не зважаючи на те, що в радянської держави залишалося тоді в руках тільки чверть території країни, невистачало хліба, озброєння, обмундирування, не було союзників, не було, по суті, і Червоної Армії, яка тільки почала створюватися—радянська держава, проте, розгромила білогвардійців і інтервентів і відстояла незалежність країни від навали 14 капіталістичних держав.

ворогами. Радянська влада розв'язала національне питання. Ленін і Сталін—засновники радянської держави — створили міцний союз народів Росії, заснований на рівноправності, самостійності, незалежності, відміні національних обмежень, вільному розвиткові національних меншостей.

У війні проти фашизму дружба народів стала могутнім джерелом сили Радянського Союзу.

Джерело сили Радянського Союзу — в палкому животворному радянському патріотизмі. В умовах царизму любов до Батьківщини отруювалася гіркістю свідомості, що царська Росія є „мачухою" для народів, що величезні маси населення піддаються гніту і позбавлені політичних прав, що пануючі класи ведуть згубну для Росії національну політику.

В радянській Росії патріотизм здобув нову силу. „Сила радянського патріотизму, — говорив товариш Сталін, — полягає в тому, що він має своєю основою не расові або націоналістичні забобони, а глибоку відданість і вірність народу своїй радянській Батьківщині, братерську співдружність трудящих всіх націй нашої країни". При радянському ладі гармонійно сполучаються національні традиції народів і спільні життєві інтереси всіх трудящих Радянського Союзу. Ось чому радянські люди так палко люблять свою Батьківщину, а радянський патріотизм є таким животворним джерелом героїчних подвигів наших людей

на рівні [illegible]

Вирішальну роль в боротьбі Радянського Союзу проти фашистської Німеччини відіграла соціалістична економіка. Царська Росія не мала власної промисловості, яка виробляла машини, трактори, автомобілі, мотори. Не було електричної, хімічної, военної промисловості. У війні 1914—1918 р. р. царська Росія не змогла тому забезпечити російську армію достатнім озброєнням. Коли в німецькій армії на кожного солдата було 100 кг снарядів, то в російській—всього лише 5 кілограмів, тобто в 20 разів менше.

Радянський лад, створений Леніним і Сталіним, сталінські п'ятирічки перетворили нашу країну в могутню індустріальну державу.

На сході були створені нові центри промисловості —другий Баку, другий Донбас, великі промислові райони виросли на Уралі, в Сибірі, в Середній Азії, в Казахстані, на Далекому Сході. Країна вкрилася мережею електростанцій. Все це стало фундаментом для створення міцної военної моці Радянського Союзу. У дні війни на підприємствах нашої країни невтомно кувалася зброя, якою Червона Армія громила і розгромила ворога. Сільське господарство царської Росії, що базувалося на основах приватної власності на землю, також знаходилося на низькому рівні. Десятки мільонів дрібних власників вели господарство на злиденних шматках землі. Використа-

вийшло з війни ще більш сильним.

Величезну роль в боротьбі проти фашизму виконала найдемократичніша в світі радянська держава. Вільна від непримиренних класових суперечностей і національної ворожнечі, спираючись на весь радянський народ, радянська держава стала могутньою силою, яка мобілізувала і спрямовувала зусилля народних мас на розгром ворога. Царський уряд, як відомо, потерпів крах у війні 1914 —1918 р. р. Історія взагалі не знає прикладів, щоб держави воюючих країн виходили з війни зміцнілими. Соціалістична по своїй природі радянська держава не тільки справилася з величезними труднощами війни—перебудовою економіки на воєнний лад, евакуацією промисловості, але в ході війни стала ще міцнішою. „Радянська держава ніколи не була такою міцною і непорушною"... (Сталін).

Керуючою силою в системі радянської держави є більшовицька партія, озброєна найпередовішим науковим світоглядом. Передові ідеї, як учив Маркс, що оволоділи свідомістю мас, стають великою матеріальною силою. Ось чому більшовицька партія, озброєна марксистсько-ленінською теорією, нерозривно зв'язана з найширшими народними масами, здобула історичні перемоги. Народ під керівництвом більшовицької партії створив Жовтневу соціалістичну революцію, по-

товності, він с[illegible]
вчення про ст[illegible]
тактику в сучас[illegible]
викував першокласні кадри радянських полководців. В найтяжчі хвилини Вітчизняної війни, коли небезпека здавалася неминучою, товариш Сталін запалював і підтримував радянських людей, указував шлях до перемоги і вів до неї наших людей. Радянський народ був переконаний, що з Сталіним він переможе. Так воно і сталося. Молода радянська держава не тільки устояла проти підступного і сильного ворога, але й розгромила його.

Радянський соціалістичний лад виявив у Вітчизняній війні найбільшу життєвість і силу. Він став невичерпним джерелом могутності радянського народу і моці Червоної Армії. Він приніс радянським людям перемогу. Уроки війни говорять про те, що „...радянський лад виявився не лише кращою формою організації економічного і культурного піднесення країни в роки мирного будівництва, але і кращою формою мобілізації всіх сил народу на відсіч ворогові у військовий час" (Сталін).

Завдання всіх радянських людей полягають в тому, щоб берегти, як зіницю ока, радянський соціалістичний лад, множити його політичну, економічну і воєнну силу, пам'ятати, що могутність радянської країни є запорукою нашої свободи і незалежності, гарантією міцного і тривалого миру.

Ф. ОЛЕЩУК.

Протокол

Допроса прибывшего из Германии 1945 года Сентября 21 дня с. Л. Домина я нач. Л. Доминского Ронкзд Смисла допросил гр-на который пояснил

Горкуша Николай Иванович 1927 года рождения уроженец и житель х. Прабщина Ягановского Сеовета Л. Доминского р-на Сумской обл. холостой, грамотный бр. со слов ранее не судимый

Содержание Ст. 89 ук УССР

Пояснил: мне разъяснено. И. Горкуша.

Вопрос Раскажите вашу краткую автобн. оградию и ваших родственников

Ответ Сам я уроженец и житель х. Прабщина Ягановского Сеовета Л. Доминского р-на до 1941 года я ходил в школу во время немецкой окупации в 1942 году я болел около года до 1943 года Отец мой Горкуша Иван Алексеевич 1902 года рождения до 1941 года жил дома и работал в колхозе на рядовых работах в 1941 году был мобилизован в ряды РККА где находился до 1943 года после чего прибыл домой поранений мать Горкуша Зинаида Нехтодовна 1900 года рождения до 1941 года проживала и работала в х. Прабщина в колхозе во время немецкой окупации работала в общем двору х. Прабщина брат мой Горкуша Иван Иванович 1924 года рождения до 1941 года работал в колхозе х. Прабщина во время немецкой окупации до 1943 года работал в общем двору после чего по мобилизации его взяли в Германию то есть насильно под судом и следствием никто небыл и не раскулачивался

И. Горкуша.

Вопрос Раскажите каким образом вы попали в германию

Ответ В 1943 году 9 Апреля меня насильно мобилизовали в германию это тогда проходила тотальная мобилизация в германий я работал в г. Гальтерн в хозяйка на разных работах

29 марта 1945 года меня освободили Американские войска и направили домой на родину домой я прибыл 19 Сентября 1945 года В полиции я сидел один раз за то что бежал с работы но ничего не спрашивали

Вопрос: Что вы еще можете дополнить в своем показании

Ответ: Больше дополнить ничего не могу со слов моих записано все верно и мне прочитано

Всем и расписуюсь. М Таркуша

Нач. Л-Фоминского Донкова

Ст. Л-нт. [signature] /Шевелев/

Архивное № 11684
пересмотрено в соответствии с приказом КГБ при СМ СССР № 00750
и оставлено для дальнейшего хранения в архиве ~~оперативном~~ фонде
как нах. в амер. зоне

с отражением на оперативно-справочном учете.
Пересмотрел [signature]

Согласны:
Начальник отделения
Нач. 2 отд. УКГБ при СМ УССР по Сумской обл.
М-К
IX 1955 г.

[signature] (Резиков)

справка

По учетам Л-Доминского
РОНКВД

Гр-н. Горкуша Николай
Ивановы

1927 г. рождения, уроженец
с. Ивановка
не проходит
Нач. Л-Доминского РОНКВД
лейтенант. [signature]

3

справка

По учетам Н-Домнского
РОНКГБ

4

Гр-н - Горкуша
Николай Ивановыч
1927 г. рождения, дрожжем
с. Ясеновка
не проходит
Нач. Н-Домнского РОНКГБ
майор

Ягалівська с/р
Л-Долинський р-н
Сумської області
7/XII 45 р.

Справка-характеристика
Видана Ягалівською с/р
на гр. Гаркуша Микола
Іванович в тім, що він
дійсно нар. 1927 року
в х. Грабщина Ягалівської
сільради Л-Долинського району в сім'ї
середняка-колгоспника. До німецької
оккупації працював в колгоспі ім. „Рега"
Ягалівської сільради на с. господарських
роботах. 9/IX-1943 р. виїхав примусово
в Германію. 19/IX-1945 р. прибув на
територію Ягалівської сільради
х. Грабщина, в настоящє время працює
в колгоспі ім. „Рега" Ягалівської сільради
на с. хозяйственних роботах
що й отвержує

Голова с/р [signature]
секретар [signature]

Утверждаю
Председатель районной
проверочно фильтрац.
комиссии

сов. секретно

Заключение
по фильтрационному
делу

„25/IV" 1946 г.

с. Л. Домина „25/IV" 1946 г.

Мы члены проверочно фильтрационной комиссии при Л. Доминском РОНКВД рассмотрев фильтрационное дело на репатрированного советского гражданина Горкуша Николай Иванович прибывшего к месту постоянного жительства с. Маловска Л. Доминского р-на „19/IX 1945 г. и найдя, что такий проживал на оккупированной нашими территории и был насильно угнан в Германию.

Руководствуясь приказом НКВД-НКГБ СССР № 00706/00268 от 16/XI-1948 г.

Постановили.

Считать ф-на Боркуша Николай Иванович проверенным и фильтрационное на него дело сдать в архив 1-го С/отдела УНКВД для хранения его и взятия на оперативный учет.

2. Передать фильтрационное дело на ф-на

- - - -

в - - -

для последующей агентурной разработки.

Члены помощи: 1. Зам нач. Л-Доминского РОНКВД мл. лит. м-ции [signature]

2. Нач. Л-Доминского РОНКВД майор. [signature]

3. 367.

НКВД СССР

Проверочно-фильтрационный пункт

Видом на жительство служить не может

Действительно по «30» /IX 1945 г.

Город Росток.

УДОСТОВЕРЕНИЕ

Фото-карточка

Выдано Гаркуша Николай Иванович.
(фамилия, имя, отчество)

год рождения 1927 место рождения Сумская обл. Липоводалинский р-н, с. Грабчено.

в том, что он по прибытии из г. Тальферед.

с „17" августа. м-ца по «28» /VIII

м-ца 194 г. содержался в Ростокском. проверочно-фильтрационном пункте НКВД СССР и следует к избранному месту жительства Сумская обл. Липоводалинский р-н, с. Грабчено.
(указать точный адрес)

Удостоверение по приезде к месту жительства должно быть сдано в местный орган НКВД для получения вида на жительство.

Начальник проверочно-фильтрационного пункта

(печать) (подпись)

мобилизован. 1943 9 апреля
работал в хозяйка
рождения 1927
окончил 6 классов
прибыл домой 19 сентября 1945 го
освободил 29 марта 1945 года
американские войска
по мобилизации (тотальная)

направлено в Сумы
17.08-45 1й спецотдел УМВД

III

Регистрационный лист

11684

8

на прошедшего регистрацию в лагере № 210 или СПП №
(ненужное зачеркнуть), дислоцирующегося в населенном пункте г. Росток

1. Фамилия, имя, отчество	Гаркуша Николай Иванович
2. Год и место рождения	1927. Сумская обл. Липоводалинск. р-н с. Грабчино
3. Национальность Украинец	4. Образование 6 кл.
5. Специальность	нет
6. Последнее постоянное место жительства и работа на территории СССР (для военнослужащих указывается наименование воинской части).	Сумск. обл. Липоводалинск. р-н. с. Грабчино Украинец
7. Состоял ли в ВКП(б) или ВЛКСМ	бр.
8. Почему оказался на территории другого государства	По мобилизации на работу в Германию 9.04-43
9. Подвергался ли арестам, допросам, задержаниям, штрафам со стороны немецких властей (когда, где и за что)	нет
10. Содержался ли в спецлагерях противника и что там делал (указать наименование лагеря и адрес)	нет
11. Проходил ли службу в немецкой армии, полиции, отрядах, воинских частях, госпиталях, строительных и иных батальонах, создававшихся противником; служил ли в немецких учреждениях, предприятиях, организациях (в каких, в качестве кого).	г. Гальтерен. Военная фабрика работ.
12. Какие отобраны документы при регистрации	документы уничтожил
13. Где проживают близкие родственники, кто именно (указать точный адрес)	отец: Гаркуша Иван Алексеевич пр. Сумск. обл. Липоводалинск. р-н.
14. Куда следует на постоянное жительство	Сумск. обл. Липоводалинск. р-н.

Правильность данных мною сведений подтверждаю.

подпись: Гаркуша

Регистрационный лист заполнил

подпись: [illegible]

Регистрационный лист проверил:
Председатель регистрационной комиссии НКВД СССР

подпись: [illegible]

Удостоверение о направлении на постоянное местожительство получил:

Гаркуша
(подпись регистрируемого)

Убыл из лагеря «29/VIII» 1945 г.

Арх 11684

Д-Д 11684

~~8~~ 9

Управление Службы национальной безопасности Украины по Черкасской области г. Черкассы

"20" февраля 1992 г. № Г-1052

Начальнику подразделения Управления СНБ Украины по Сумской области

г. Сумы

Гаркуше Н.И.
Черкасская обл., г. Чернобай, ул. Комсомольская, д. 5

г. _____

тт. Оничко А.Ф.
Прошу рассмотреть и дать ответ.
[illegible]
6.III.92г.

Направляем заявление гр. Гаркуши Николая Ивановича для дальнейшей проверки и ответа заявителю. В Управлении СНБ Украины по Черкасской области сведений о его /~~ее~~/ пребывании в Германии в период Великой Отечественной войны не имеется.

Приложение: заявление - первому адресату.

Зам.начальника подразделения И.И.Семенюта

г. Черкаси
ул Гоголя 240 КГБ

я Гаркуша Микола Іванович
родився 2 вересня 1927 року
с. Яганівка Л-Долинського району
Сумської області
Української ССР

Сумск. обл.
Вх. № 2-57
6 03 1992

проживаю Черкаська область
смт. Чернобай
ул Комсомольська 5.
Паспорт 1-СР № 607200

2 — 1052
29 ЯНВ 1992

Заява

В квітні місяці 1943 року я був вивезений із с. Яганівка, Л-Долинського району Сумської області в Німеччину в город Патерборн ул. Шуле 41 Генріх Люке. Огородник.
Потім у 1944 році направили на роботу у Голандію на будівництво воєнних споруд потім пиривизли на воєнний завод „Динамит фабрик" станция Галтерн.
а в 1945 році був визволений амереканськими військами. В серпні місяці вирнувся на родину с. Яганівка Л-Долинський р-он сумської області.
На основі вище описаного прошу вас оказать мені помощ на документ довіду для предявлення в Чорнобівський районний відділ соціалного забезпечення.

М. Ів Гаркуша

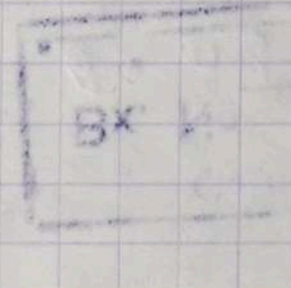
3x 4

ЧЕРКАСИ. Драматичний театр імені Т. Г. Шевченка. Пам'ятник Т. Г. Шевченку

ЧЕРКАССЫ. Драматический театр имени Т. Г. Шевченко. Памятник Т. Г. Шевченко

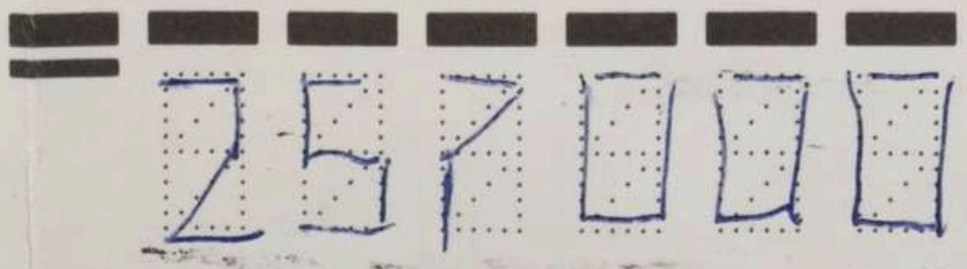

Пишите индекс предприятия связи места назначения

5к 1988
ПОЧТА СССР

г. Черкасы
ул Гоголя
240
Комітет Державної
Безпеки,

Индекс предприятия связи | и адрес отправителя

258140 | Черкаська обл
с.мт. Черкобиль
ул Комсомольська 5
Гаркуша
Микола Іванович

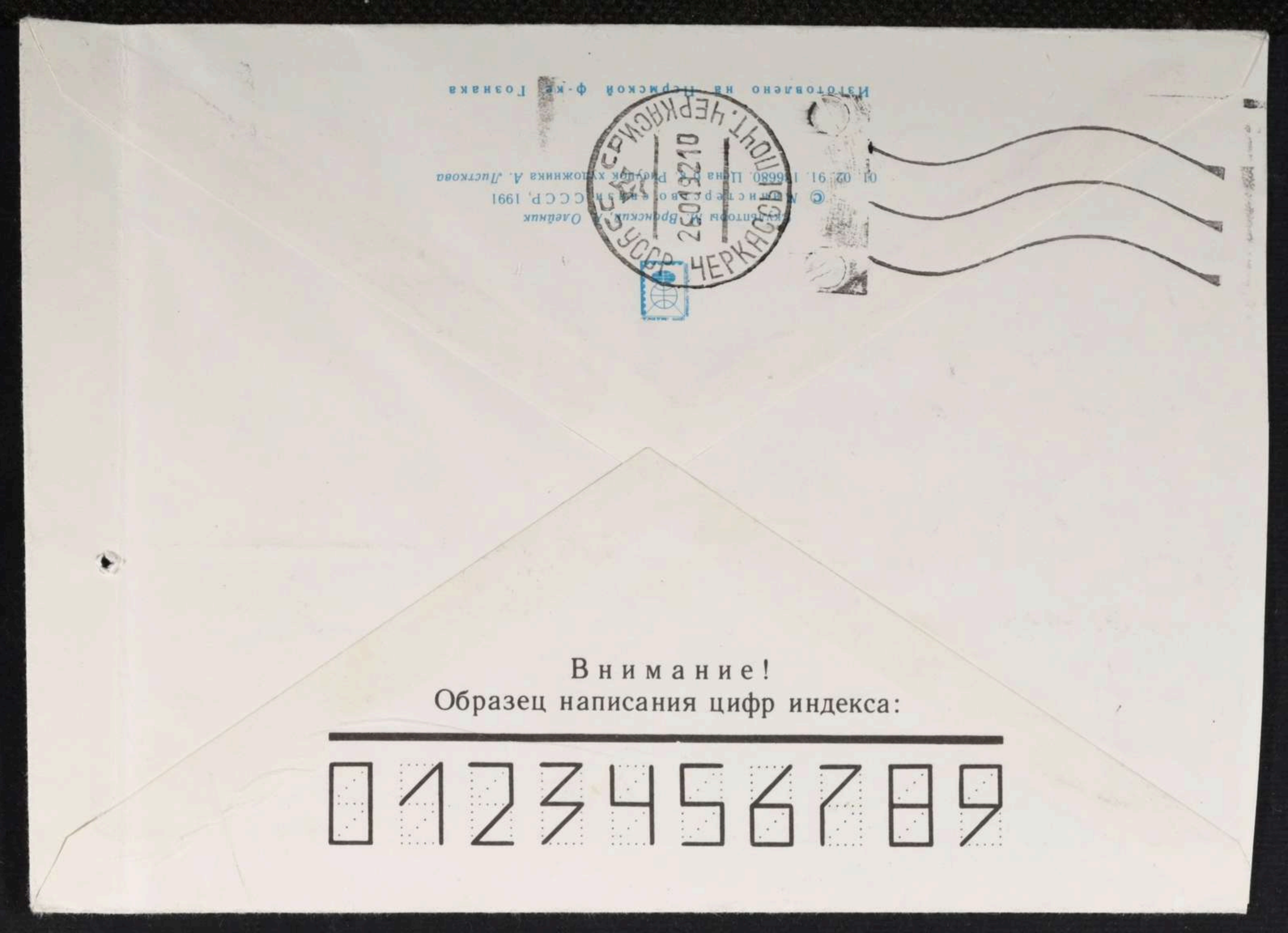
Изготовлено на Пермской ф-ке Гознака
© Министерство связи СССР, 1991
01 02 91 186680. Цена 0 к. Рисунок художника А. Листкова
Скульпторы М. Вронский, А. Олейник
ЧЕРКАССЫ ПОЧТ. ЧЕРКАСЫ
УССР
26019210
Внимание!
Образец написания цифр индекса:
0123456789

~~4~~
12

марта 92

Черкасская область
пгт.Чернобай
ул.Комсомольская, 5
Гаркуша Николай Иванович

Гаркуша
Николай Иванович

родился в 1927 году в с.Ягановка Липоводолинского района Сумской области

с.Ягановка Липоводолинского района Сумской области
мобилизован на работу в Германию 9 апреля 1943 года

Германия г.Гальтерен
работал рабочим на заводе

29 марта 1945 года
с 17 по 28 августа 1945 года в г.Росток

19 сентября 1945 года

А.М.Тарасевич

Лист №_____

ЗАВЕРИТЕЛЬНАЯ НАДПИСЬ

В данном деле пронумеровано 12 листов

(двенадцать)

«17» XI 1992 г.

Должность

Подпись

ЗАВІРЯЮЧИЙ НАПИС

В даній справі пронумеровано 12 аркушів

(двенадцать)

«6» января 1993 г.

Посада хранит. фондов

Підпис

24.09.26

Арт 1-С 3803 1